

Sjálvandi í Føroyum

Oddagrein

UMSITINGIN á fiskivinnudeildini í Tinganesi mælir í eini frágreiðing til at byggja eitt nýtt vaktar- og bjargingarskip heldur enn at umvæla Nólsoyar Páll lidnan.

GRUNDGEVINGIN fyri ikki at gera Nólsoyar Páll lidnan er, at hann fer at kosta nógv – helst einar 25 mill. kr. tilsamans – og harafturat er franska skipið framvegis eitt gamalt skip.

SPURNINGURIN er so: hava vit ráð at lata eitt nýtt skip smíða og skal tað gerast í Føroyum ella í útlandum? Harafturat er spurningurin: skal skipið vera so háttað, at tað skal kunna átaka sær allar uppgávur, tá tað snýr seg um at bjarga og sleipa.

EITT skip verður ikki smíðað eftir einum degi, og tað ber til longu í ár at seta ein part av kostnaðinum á eina eykafíggarlóg – t.d. pening til tekningar og aðrar fyrekingar – og síðani at seta av eina ávísu peningangd á komandi figgarlógum.

SJÁLVANDI skal eitt nýtt vaktar- og bjargingarskip byggjast í Føroyum. (Vit minnst atfinningarnar móti Tjaldrinum, vánaligt handverk, so tað forsló!) Tórshavnar Skipasmiðja hevur prógvað, at hon er kappingarfør við útlendskar skipasmiðjur, bæði tá hugsað verður um prísir og dygd.

UM prísunurin ikki er heilt stórur, so loysir tað seg at byggja í Føroyum. Tú hevur arbeiði í landinum. Eini 40 prosent av lønunum verða góldnar beinleiðis í skatti, ein partur fer til meirvirðisgjald og restin fer í umfar í Føroyum.

HARAFTURAT fáa vit hildið framleiðslugøgn við líka. Vit fáa kanska ment tey teknifrøðiliga og annars hildið handverk og aðra ekspertisu ígongd. Tí er tað alt, sum talar fyri, at eitt nýtt vaktar- og bjargingarskip verður smíðað í Føroyum.

MEN nú er ikki at loypa framav, eins og gjørt varð, tá Nólsoyar Páll varð keyptur. Latið okkum fyrireika hetta mál væl, og kanska leiga eitt skip, meðan arbeið verður. Harafturat eigur henda ætlan kanska at vera við í eini størri ætlan at endurnýggja strandfarafloktan – ella ein part av honum – eftir ávísam áramáli. Og strandfarafloktan eigur eisini at verða smíðaður her á landi.

Sosialurin

Latið ikki fólkafloksmenn sleppa at skalta og valta við blokkinum

At tað hevur fingið álvars- ligar avleiðingar fyri alt samfelagið, at javnaðar- flokkurin tók seg úr sam- gonguni, var altíð væntandi, men gjørd gerð fær onga vend, tí nú mugu vit og flokkur okkara standa á síðulini og hyggja at, hvussu veruligur borgarlig- ur politikkur verður fram- d, men vit kunnu ikki frá- leggja okkum ábyrgdina av tí, sum fer fram. Vit góvu fólkafloksmenn hesar móguleikar. Teir, sum hann ong- antið fyrr hevði fingið, teir hava eisini sjálvir í sjón- varpssamrøðu sagt frá, at teir, sjálvst um teir iku so fegnir vilja verða í sam- vinnu við sambandsflokk- in, so fáa teir framt fleiri av teirra áhugamálum við hes- ari samgonguni, nakað, sum teir ikki kundu framt saman við tjóðveldis- og javnaðar- flokkinum. Parkeringin av skuld hjá teimum sokallaðu friu – fyrirtaksmonnum uppá 120 milliónir bar væl til, meðan tað ikki ber til at bota um fiskaprísir hjá okk- ara fiskimonnum – ella hvussu við okkara pensio- nismum. Halda tit, at tey hava nokk at liva fyri, fyri bert at nevna nakað, sum er aktu- elt, tað ber væl til at fremja borgarligan politikk við stuðli frá Verkamannafylk- ingini í samgongu, og sjálv- stýrisflokkurin er kendur fyri at passa allar skógvar.

Hvussu flokkarnir fara at roynast fær ein fyrst at vita, tá uppskotið hjá landsstýr- ismanninum í figgjamálum kemur fram, har hann til samráðingarnar við danir vil hava málið um blokk- stuðulin á borðið. Fólka- flokkurin vil hava blokkin útgóldan í einum, hvat so

skal henda aftaná, at teir hava brúkt blokkin, tað tos- ar eingin um.

Tað er greitt, at um hetta bara verður nevnt yvir fyri donsku stjórnini so er veru- ligur vandi á ferð, og sjálvst um løgmaður sigur, at hetta fer ikki at henda undir sam- bandsleiðslu í Tinganesi, so eru longu ringvirkningarnir av boðskapi Annfinn Kalls- berg longu farnir at gera seg galdandi í donsku pressuni. Um løgmaður veruliga ætl- ar at steðga hesum, so eigur hann at gera tað her og nú, áðrenn tað hevur gjørt meira skaða enn tað longu hevur gjørt.

Tað at løgmaður sigur, at tað ikki verður framt, með- an sambandsflokkurin hev- ur leiðsluna, tað er bara ikki nokk harra løgmaður, tí orð- løgmans eru bert orð og ikki annað. Tað skal meira til enn tað, tað er ikki trygg- leiki nokk fyri, at blokkurin verður kapitaliseraður, bara málið kemur við á skránnu, so hevur borðið fangað, og kemur tað so langt, at fólka- flokkurin leggur málið fyri lögtingið, so verður tað ein spurningur um, hvussu lög- tingsmenn atkvøða. Har verður eisini ein spurningur, um løgmaður tá hevur allan sambandsflokkin aftan fyri seg. Eg ivist stórliga um tað. Tað er øllum greitt, at hendir tað, at blokkurin verður kapitaliseraður soleiðis sum fólkaflokkurin hevur ætlan- ir um, og at málið kemur fyri lögtingið til stúðutakan, so vita øll, at tað eru flokkar á lögtingi, sum vilja taka undir við hesum út frá teirra tjóðskaparligu støðu, tað tjóðskaparliga gongur fram um teir búskaparligu avleið- ingar, sum hetta vil fáa fyri

samfelagið.

Samvinnan við Danmark og tann ríkisrættarlaga støð- an sum vit hava, er fyri meg meira enn krónur og oyru, men tað slepst ikkiuttan um, at tað tilskotið, sum vit fáa, er ein tryggleiki, sum ikki kunna verða fyrirtann. Um blokkurin verður kap- italiseraður og brúktur, hvat er so at gera, tá ið lands- kassin manglar pengar! Tað verður meiri tollur og meiri skattur og harvið størri frá- flyting av teimum ungu, sum skulu koma fram her á landi. Blokkurin er trygg- leiki fyri teimum veitingum, sum eru til gomul og sjúk, eisini her hava vit ikki sjálv- ir megnad at fylgja upp so- leiðis, sum tað skuldi, og tað verður ikki betri, tá út við einari milliárd kemur at mangla í landsbúskapinum.

Vit hava ikki megnad at givið okkara gomlu og veiku eitt sømligt lívs- kvøld, tí tey við øllum av- gjøldum, sum eru komin ígjøgnum árin, er støðið undir teirra veitingum fjarða burtur. Tá blokkurin er brúktur, tá verður svang- ligt í mongum heimi, tí støðan í dag er tann, at veit- ingarnar til tey, sum borið hava til samfelagið, eru alt ov lítlar, um vit samanmeta teirra gjald við tað, sum nú verður góldið. Nú tað borg- arliga stýrið setir ein stjóran fyri og annan eftir, og tað er ikki lítil løn teimum verð- ur latin, ein mánaðarløn uppá 43 túsund ella meira, og tað er umleið tað sama sum eini fólkapensjónshjún skula liva fyri um árið. Hvussu roknar landsstýrið prístalsviðgerðina av pensio- ninum. Tað má verða ein ser- ligur borgarligur roknihátt

ur. »Men sjálvandi, tað er munur á Kong Salamon og Jørgen Hattemaker«.

- Skildmaður mín H. B. Danbjørg hevur eina sera áhugaverða grein í Dimma- lætting nr. 28 síðu 7 »Polit- ikkur fyrr og nú« og eg má geva honum rætt, tøginn meðan alt hita fer fram, er sera vandamikil, men so verður spurningurin, um løgmaður verður so av- gjørdur, tá á stendur, um til- tøkini hjá fólkaflokkinum koma á skránnu. Óluckan er longu hend. Danska pressan hevur fingið fatur í, hvat ætlanin er, og teir hava ikki fingið at vitað, hvat løg- maður ætlar, verður blokk- urin við á skránni við donsku stjórnina. Tá er lin- an runnin og ikki venst aft- ur. Hetta er eitt álvarsmál, sum Javnaðarflokkurin eig- ur at siga sína greiðu støðu til, og tað má gerast her og nú, og tað má gerast sjálvst um vit sita í andstöðu, tí málið er so álvarsmál at samríkisflokkarnir á lög- tingi eiga at spæla út í ein- um positivum samarbeiði, tí vandin er tann, har ein skriðan er lopin er onnur væntandi.

Sverre Midjord

Fundur um hvalaveiðu í Norðuratlantshavi

1. mars í ár skipar fiski- rannsóknardeild Lærda Há- skúla Íslands saman við Norðursamgonguni fyri áhugaverdum fundi um framtíðar hvalaveiðu í Norðuratlantshavi. Við úr Føroyum verða John Peter- sen, landsstýrismaður, og

Kjartan Hoydal. Hjaløgð er skráin fyri fundin - á ensk- um - men upplýst er, at fundurin, sum verður hildin á enskum, verður týddur til íslendskt. Fyrilestarahaldar- arnir og luttakarnir í kja- inum koma úr so at siga øllum heraðshornum, og

teir hava allir gjørt vart við seg í hvalaveiðuspurningin- um.

Grindamannafelagið eig- ur ein nevndarsser í Norð- ursamgonguni, High North Alliance. Hinir í nevndini koma úr Grønlandi, Íslandi og Noregi. Norðursam-

gongan heldur til í Reine í Lofoten, og føroyingar hava ofta fingið stuðul frá henni í grindaspurninginum sigur Grindamannafelagið í skrivi.